

Ett studiecirkelmateriale om trafiksäkerhet

Välkommen till studiecirkeln SÄKER i trafiken!

Materialet

Materialet passar bra att organisera som en studiecirkel med fem träffar:

Träff 1	Trafiksäkerhetsarbetet i samhället
Träff 2	Risker och riskfaktorer i trafiken
Träff 3	Hastighet, halka och viltolyckor
Träff 4	Sömn och vakenhet, alkohol och droger
Träff 5	Fordonets inre och yttre säkerhet

Till varje träff finns en film med en föreläsning och ett antal diskussionsfrågor att samtala om. Filmerna är mellan 15-25 minuter långa. Länkar till filmerna och annat fördjupningsmaterial finns samlade på bilkaren.se/saker-i-trafiken

Så här fungerar en studiecirkel

Det är lätt att arrangera en studiecirkel! En definition på en studiecirkel kan vara: ”ett gemensamt sökande efter kunskaper”. I en studiecirkel har alla något att bidra med – alla är experter och alla kan aktivt dela med sig av sina erfarenheter, tankar, frågor, fakta – som därigenom berikar hela cirkeln. Ta vara på gruppens resurser! Studiecirkel har ingen ”lärare”, men däremot en person som är cirkelledare för att hålla ihop och förbereda. Det är alltså arbetssättet som gör studiecirkeln till en studiecirkel. Ta gärna hjälp av den lokala kontaktpersonen på Studiefrämjandet för att få hjälp att komma igång och rapportera studiecirkeln.

Till dig som ska vara cirkelledare

Se dig inte som lärare, utan som ledare. En ledare som skapar goda förutsättningar för gemensamt lärande genom att förbereda träffarna och hålla ihop samtalen. Det finns inget krav på att du ska veta mer än de andra. Några konkreta goda råd kan vara:

- Låt alla komma till tals. Stimulera de tysta att prata och förklara för dem som pratar mycket att alla måste få komma till tals.
- Förbered träffarna genom att ta hem material och titta igenom det själv innan.
- Se till att ni tar fikapaus på träffarna! Många goda samtal förs över kaffekoppen.

Lycka till!

Träff 1

Trafiksäkerhetsarbetet i samhället

Börja träffen med att diskutera dessa frågor:

Vad innebär trafiksäkerhet? Diskutera om det betyder samma sak för er alla eller om ni ser olika på det.

Attityd och beteende har stor påverkan på trafiksäkerheten. Går de att förändra och i så fall hur?

Vilka tror ni är de största och mest förekommande riskfaktorerna i trafiken?

Vilken åtgärd tror ni skulle ha störst effekt för att minska antal dödade och allvarligt skadade i trafiken?

Det finns många olika aktörer som jobbar med trafiksäkerhet i samhället. Vilka känner ni till?

Titta nu tillsammans på filmen som hör till träff 1.

När ni lyssnat på Ingelas föreläsning, har det dykt upp nya frågor eller perspektiv på trafik-
säkerhetsarbetet?

Avsluta träffen med att gemensamt titta på den australienska filmen om rattfylleri och fundera över dessa frågor:

Hur upplevde ni filmen?

Har någon av er varit med om en trafikolycka?

Ger filmen en tankeställare, eller tänker man att det händer inte mig?

Träff 2

Risker och riskfaktorer i trafiken

Den här träffen tar upp olika risker och riskfaktorer i trafiken. Det handlar om en kombination av människa, fordon och vägtransportsystem. Börja träffen med att tillsammans titta på filmen till träff 2 och samtala sedan utifrån dessa frågor.

Inger pratar om att människors egenskaper påverkar vårt sätt att köra, bland annat om skillnaden mellan män och kvinnor. Diskutera kring ”manligt-kvinnligt”. Tycker ni att det är någon skillnad mellan mäns och kvinnors sätt att uppträda i trafiken på ett generellt plan? I så fall, hur?

Hur påverkar stress er körförmåga?

Längre fram i föreläsningen kommer hon in på vägtransportsystemet. Mycket av trafiksäkerhetsarbetet har de senaste åren koncentrerats inom detta område. Hur ser ni på utvecklingen av trafikmiljöerna, exempelvis att det blivit fler cirkulationsplatser, mötesfria vägar, farthinder mm?

Det finns mycket som kan distrahera oss som förare, både inne i bilen och utanför. Vilka erfarenheter har ni av det?

Att medvetandegöra en individuell, systematisk riskanalys som baseras på insikter och kunskaper ökar säkerheten. Hur ser ni på det? Är det något ni gör?

Träff 3

Hastighet, halka och viltolyckor

I denna träff sätter vi fokus på hastigheten och de konsekvenser den kan få i kombination med halka och vilt på vägarna. Börja som vanligt med att tillsammans titta på filmen som hör till träff 3 och samtala sedan utifrån dessa frågor.

Varför kör vi för fort? De flesta är medvetna om att olycksrisken ökar, ändå kör många för fort.

Vad tänker ni när ni hör Inger likna en krock in i en bergvägg i 90 km/h med ett fall från 10:e våningen?

Diskutera era erfarenheter av halt väglag. Vad har ni för hjälpsystem i bilarna? Hur fungerar de? Hjälper de till så vi blir säkrare bilförare?

Diskutera era erfarenheter av vilt på vägarna. Har någon av er varit med om en viltolycka, i så fall hur gick det och hur kändes det?

Vad tror ni skulle vara den effektivaste åtgärden för att minska antalet viltolyckor på vägarna?

Träff 4

Sömn och vakenhet, alkohol och droger

Den här träffen tar upp risken med trötthet eller att använda alkohol eller andra droger i samband med bilkörning. Börja träffen med att tillsammans titta på filmen till träff 4 och samtala sedan utifrån dessa frågor.

De flesta av oss känner nog igen sig i att ha kört lite för trött någon gång, trots att det är lika farligt och olagligt som att köra med alkohol i kroppen. Är det någon av er som har råkat ut för en olycka pga trötthet?

Vad kan man göra för att undvika att köra när man är trött?

Vad brukar ni göra om ni känner att tröttheten kryper på er när ni är ute och kör? Vilka åtgärder tror ni är effektivast?

Diskutera vad vi har för ansvar som medmänniskor och kollegor när vi misstänker att någon kör med alkohol eller andra droger i kroppen?

Är det någon av er som har erfarenheter av dopingpreparat, tex sett någon använda det på gym eller liknande? Hur har det påverkat användarna?

Träff 5

Fordonets inre och yttre säkerhet

Det här är femte och sista träffen i studiecirkeln och här kommer vi ta upp fordonets inre och yttre säkerhet. Börja träffen med att tillsammans titta på filmen till träff 5 där Ingela berättar mer om vad vi som förare ska vara uppmärksamma på när det gäller bilens säkerhet. När ni tittat på filmen fortsätter ni genom att samtala om era erfarenheter utifrån dessa frågor.

Om bilen ska vara trafiksäker behöver föraren göra en säkerhetskontroll för att upptäcka fel och slitage. Handen på hjärtat, gör ni säkerhetskontroll innan körningen, och vad kontrollerar ni?

Vilka kriterier på säkerhet skulle du ställa om du skulle köpa en ny bil? Vad prioriterar du högst? (exempelvis pris, krocksäkerhet, bränslesnål etc) Hur används säkerhet i marknadsföringen av nya bilar?

Vilka säkerhetssystem har du på din bil och hur fungerar de? Hur många säkerhetssystem känner du till?

Under föreläsningen har Ingela gått igenom lagkraven för lastsäkring. Vilken lastsäkringsutrustning känner ni till och vilken lastsäkerhetsutrustning har ni i era egna bilar?

På 1980-90-talet drevs kampanjen ”inga elefanter i baksätet”. Kommer ni ihåg den? Måste det till skrämselkampanjer för att man ska förstå faran med vad som händer om man inte gör rätt ute i trafiken? Fungerar det?

Ingela pratade också om att det alltid ska skrivas en skadeanmälan vid en trafikskada. Är det någon av er som har erfarenheter av att krocka och fått skriva en skadeanmälan? Vad orsakade krocken och har det fått några följder?

Uppgift

Ladda ned blanketten Skadeanmälan från bilkaren.se/saker-i-trafiken och hjälps åt att fylla i den.

